

VIII. Fluxas opes contemnentes ac repudiantem.

IX. Abhorrentem a superbis et humiliatis studentem.

X. Formam ac modum penitentie, ad exemplar Christi in olivarum horto crucifixus auspicantis.

XI. Voluptatum condemnationem, et christianam sensum vexationem, ad aspectum Christi patientis.

XII. Perfectam christiani cum suo rege Christo spiritus coronato similitudinem.

XIII. Animae sensa et affectus super morte Christi.

XIV. Christiani fiduciam et consolationem ob crucis potentiam et gloriam.

XV. Hominis felicitatem, per vitam Christi exemplis et doctrina congruentem comparati ad sancte moriendum.

XVI. Christiani spem in Christi resurrectione, tanquam exempli et causa tum animae ad gratiae vitam resurgentis tum corporis ad vitam immortalem existandi.

XVII. Animae statum caritatis vias ingressae.

Hoc velut itinere deducit homo ad Deum; hic ergo est verus meditationum, quemadmodum et sancti Ignatii germana methodo, in spiritualium exercitii tradi debet. Quod si quis vacuum a negotiis ad piam secessione tempus non habeat, is ordinem tamen meditationum hunc sequi potest, qui ad christianam

TRES MEDITATIONES DE PRINCIPIO RERUM OMNIUM ET FINE HOMINIS.

PRIMA MEDITATIO.

Deus creavit omnia;

PRIMUM PUNCTUM. — *Deus creavit mundum.*

SUMMARIUM. — *Creavit Deus universa, initio temporum et per seipsum, sine cuiusquam ope, singula sine tempore, omnia autem spatio sex dierum. Perfectissima. Ex iuncto, et stabilis.*

Levate in excelsum oculos vestros, et videat quis creavit haec (Isai. XL, 26).

Omni donu fabricatus ab aliquo: qui autem omnia creavit, Deus est (Hebr. III, 4).

In principio creavit oculum et terram (Gen. I, 1, mare et fontes aquarum (Apoc. XIV, 7), et omnia que in eis sunt (Exod. XX, 11). Fecit terram in fortitudine sua, preparavit orbem in sapientia sua, et prudenter sua extensis celos (Jer. LI, 15).

Quis adjutus spiritum Domini? aut quis consilia-

perfectionem dux certissimus est; aut quas libelit meditationes deligit, prout sua cuique pietas maxime suudebit.

Qui vero per dies aliquot vacare uni Deo sibi stauerint, et hunc librum eam ob rem adhibere, variis indices reperient, et seriem multiplicem meditationum pluribus secessoriis idonearum: unde illam quam suo vite instituto ac moribus aptam judicabunt, eligent.

Additus etiam est index rerum, in eorum gratiam qui sacra Biblia cognoscere diligentius copiunt.

Si meditationes iste videbundur aliquando prolixiores, id ex iis sufficiat decerpere quod salis erit ad prius meditationis implendum tempus. Sane verba sacrarum litterarum ac sententia tanta luce aenium profundunt, sic attollunt ad Deum, sic volument accidunt, ita mente ferunt a percellunt, ut pauca interdum ad luculentam meditationem sufficient. Sed eo valebit haec illarum amplitudo et copia, ut et saecula Scriptura preter dignitasque facilius intelligatur, et eas legendi meditandisque cupiditas a cendantur, opibus uberrimis, quas in hoc diffissimo thesauro Spiritus sanctus addidit, fusi explicatis (1).

(1) Qui textus Scriptura plus semel intra unam meditationem usurparunt, n*o* diverso excusi sunt: ac primo dimicata loco suum habent asteriscum qui in iecto unde sumpti sunt.

quis similis tibi (Ps. LXXXVIII, 9)? Unus est al-tissimus creator omnipotens, et rex potens, et me-tuendus nimis (Eccl. I, 8).

Hic est Deus noster.

II PUNCTUM. — *Deus creavit primum hominem.*

SUMMARIUM. — *Deus creavit hominem similem sibi, cum multis dotibus naturae et gratiae, ut sibi serviat liber; quippe remunerandus aut puniendus a Deo, prout bene aut male egit.*

Ait: Faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram (Gen. I, 26). Formavit igitur Deus hominem de limo terra, et inspiravit in faciem ejus spiraculum vite; et factus est homo in animali vivente (Gen. II, 7).

Creavit hominem exterminabilem (Sap. II, 25): et posuit eum in paradiso voluppatim, ut operaretur, et custodiret illum (Gen. II, 15). Secundum se vestitum ilium virtute (Eccl. VII, 2). Numerum dierum et tempus dedit illi, et dedit illi potestatem eorum que sunt super terram (Ibid., 5). Posuit timorem illum super omnem carnem, et dominatus est bestiarum et volatilium (Ibid., 4). Creavit ex ipso adjutorium simile sibi: consilium, et lingua, et oculos, et aures, et cor dedit illis excoquandi, et disciplina intellectus replevit illos (Ibid., 5). Creavit illis scientiam spiritus, sensu implevit cor illorum, et mala et bona ostendit illis (Ibid., 6).

Posuit oculum suum super corda illorum, ostendere illis magnalia operum suorum (Ibid., 7), ut nomen sanctificationis collaudent; et gloria in mirabilibus illis, ut magis eaerant operum ejus (Ib., 8). Addidit illis disciplinam, et legem vite hereditavit illas (Ibid., 9). Testamentum aeternum constituit cum illis, et iustitiam et iudicium sua ostendit illis (Ibid., 10): et magna honoris ejus vidi oculus illorum, et honorevo vocis audierunt aures illorum, et dixit illis: Attende at omni iniquo (Ibid., 11).

Ab initio constituit hominem, et reliquit illum in manu consilii sui (Eccl. XV, 14): adiicit mandata et precepta sua (Ibid., 15). Si volueris mandata servare, conservabunt te, et in perpetuum fidem placitam facere (Ibid., 16). Aposuit tibi aquam et ignem: ad quod volueris porrigre manum tuam (Ibid., 17).

Aute hominem vita et mors, bonum et malum, quod placuerit ei, dabitur illi (Ibid., 18): quoniam multa sapientia Dei, et fortis in potentia, videns omnes sine intermissione (Ibid., 19). Oculi Domini ad dicentes eum, et ipse agnoscat omnem operam hominis (Ibid., 20). Nemini mandavit impie agere, et nemini delit spatium peccandi (Ibid., 21); non enim concupiscit multitudinem filiorum infidelium et hostilium (Ibid., 22). Non ergo regnat peccatum in mortali corpore (Rom. VI, 12). Non dixeris: Per Deum absit; que enim erit ne feceris (Eccl. XV, 11). Non dicas: Ille me implantavit; non enim necessari sunt ei homines impii (Ibid., 12). Omne excera-

mentum erroris erit Dominus, et non erit analice timentibus eum (Ibid., 13).

III PUNCTUM. — *Deus creavit omnes homines.*

SUMMARIUM. — *Ex uno homine nati sunt ceteri ad eundem finem. Unusquisque hoc fruatur bono; beu-ficio creationis, conservationis, et potestate ad agen-dum. Atque illud sepe revocabundum est in memoriam ut magnificetur Creator in omnibus.*

Fecit ex uno omne genus hominum inhabitable super universam faciem terra, definita statuta ter-ri, et terminos habitacionis eorum (Act. XVII, 26), querere Deum, si forte attrahent eum, aut in-veniant, quamvis non longe sit ab unoquoque no-strum (Ibid., 27): in ipso enim vivimus et move-mur et sumus: sicut et quidam poetarum dixerunt: Ipsius est genus sumus (Ibid., 28).

Hec dicit Dominus faciens et formans te ab utero auxiliator tuus (Isai. XLIV, 2): qui formavit homi-nis nativitatem, quique omnium inventit originem (II Mac. VII, 25): qui fixit signallata corda eorum (Ps. XXXII, 15): et vocat ea que non sunt tan-quam ea sunt (Rom. IV, 17), portans omnia verbo virtutis suus (Hebr. I, 3); et omnia in ipso constant (Col. I, 17).

Hec dicit: Ubi eras quando ponebam funda-menta terre? Indicat mihi, si habes intelligentiam (Job XXXVIII, 4). Sciebas tunc quod nasciturus es? et numerum dierum tuorum noveras (Ibid., 21)? Prusquam te formarem in eterno, novi te (Jer. I, 5); in charitate perpetua dilexi te: a deo attraxi te mis-terians (Id. XXXI, 5). Vocavi te nomine tuo, mens es tu (Isai. XLIII, 1); apprehendi manum tuam et servavi te (Id. XLII, 6): servus natus es tu, quia in te gloriabor (Id. XLIX, 5). Ecce vos estis ex nihil, et opus vestrum ex eo quod non est (Id., XLI, 24), quia sine me nihil potestis facere (Joan. XV, 5). Ecce sicut lutum in manu figuli, sit vos in manu mea (Jer. XVIII, 6). Omne qui invocat nomen meum, in gloriam meam creavi eum (Isai. XLIII, 7). Ego Dominus, hoc est nomen meum: gloriam meam alterius non dabo (Id., XLII, 2).

Hec dicit Dominus redemptor tuus et formator tuus ex utero (Id., XLIV, 24).

Quid ergo dicemus (Rom. VI, 1)?

Memento creatoris tui in diebus juventutis tue, an-tequam veniat tempus afflictionis, et appropinquet anni de quibus dies: Non mihi placeat (Eccl. XII, 1). Antequam (Ibid., 6) revertatur pulvis in terram suam unde erat, et spiritus redeat ad Deum qui de-dit illum (Ibid., 7).

Memento creatoris tui (Isai. LIV, 5): quia domi-nabitur tui qui fecit te.

Memento creatoris tui. Quid habes quod non accepisti (I Cor. IV, 7)? Si autem accepisti, quid gloriaris quasi non accepisti? Bono animo reddite gloriam Deo (Eccl. XXXV, 10); et super his omnibus be-nedictio Dominum qui fecit te, et inebriantem te ab omnibus bonis suis (Ibid., XXXII, 17).

I tota anima tua time Dominum (*Ecccl. VII, 51*): in omni virtute tua diligere eum qui te fecit (*Ibid., 52*).
IV PUNCTUM. — *Deus creavit omnes homines propter semetipsum.*

SUMMARIUM. — *Esse hominem et esse pro Deo idem est; quod ut bene intelligat homo et praebeat, Creatoris opem explorat.*

Quis finis meus (*Job VI, 11*)? Ego sum Alpha et Omega, principium et finis, dicit Dominus Deus qui est, et qui erat, et qui venturus est omnipotens (*Apoc. I, 8*). Ego primus et ego novissimus (*Isai. XLIV, 6*).

Vanitas vanitatum, dixit Ecclesiastes, et omnia vanitas (*Eccle. XII, 8*). Deum time, et mandata ejus observa: *Hoc est enim omnis homo* (*Ibid., 13*).

Deus noster (*Sap. XV, 1*), nosse te consuminata in vita est: et scire justitiam, et viritatem tuam, radix est immortalitatis: *Hoc est enim omnis homo* (*Ibid., 5*).

Fili hominum, usquequo gravi corde? ut quid diligitis vanitatem et queritis mendacium (*Pss. IV, 5*)? Servi facti D.o., habebitis fructum vestrum in sanctificatione: fletu vero vitam aeternam: *Hoc est enim omnis homo* (*Rom. VI, 22*).

Vani autem sunt omnes homines, in quibus non sicut scientia Dei: *Hoc est enim omnis homo* (*Sap. XIII, 4*).

Vani sunt, ita ut sint inexcusabiles (*Rom. I, 20*): quia cum cognovissent Deum, non sicut Deum glorificaverunt, aut gratias egernerunt; sed evanescerunt in cogitationibus suis, et obscuratum est insipiens cor eorum (*Ibid., 21*). Dicentes enim se esse sapientes, stulti facti sunt (*Ibid., 22*). Qui communaverunt veritatem Dei in mendacium: et colosserunt, et servarunt creature potius quam Creatori, qui est benedictus in secula (*Ibid., 23*).

Dicit Dominus: Non gloriatur sapiens in sapientia sua, et non gloriatur fortis in fortitudine sua et non gloriatur dives in divitias suis (*Jer. IX, 25*): sed in hoc gloriatur, qui gloriatur, scire et nosse me: *Hoc est enim omnis homo* (*Ibid., 24*).

In iustitia sapientiae timor Domini: (*Ecccl. I, 16*). Corona sapientiae timor Domini: *Hoc est enim omnis homo* (*Ibid., 22*).

Vir insipiens non cognoscet, et stultus non intelligit hoc (*Pss. CXI, 7*).

Quis sapiens, et custodiet haec? et intelligit misericordias Domini (*Pss. CVI, 45*)?

Huius! Huius! Domine Deus: ecce tu fecisti celum et terram in fortitudine tua magna, et in brachio tuo extenso: non erit tibi difficile omne verbum (*Jer. XXXII, 17*). Cor mundum crea in me, Deus, et spiritum rectum in nova in visceribus meis (*Pss. I, 12*).

Emitte spiritum tuum, et creabitur, et renovabis iem terra (*Pss. CIII, 30*).

II MEDITATIO. *De gloria Creatoris.*

PRIMUM PUNCTUM. — *Admiratur homo creatorem suum.*

SUMMARIUM. — *Admiratur eum extra se et in seipso.*

Ausculta haec, sta, et considera mirabilia Dei (*Job XXXVII, 14*). Nomen ejus, Admirabilis (*Isai. IX, 6*). Qui facit magna et inscrutabilia et mirabilia, absque numero (*Job V, 9*), solus (*Pss. LXXI, 48*).

Considera.

Cœli errant gloria Dei, et opera manus ejus annuntiat firmamentum (*Pss. XVIII, 2*). Dies diei eruat verbum, et nox nocti indicat scientiam (*Ibid., 5*). Non sunt loquela, neque sermones, quorum non audierunt voces eorum (*Ibid., 4*). In omnem terram exiit sonus eorum, et in fines orbis terra verba eorum (*Ibid., 5*). In sole posuit tabernaculum suum (*Ibid., 6*), nec est qui se abscondat a calore ejus (*Ibid., 7*). Praecipit soli et non oritur (*Job IX, 7*). Firmavit orbem terra, qui non commovebitur (*Pss. XCII, 1*): respectat terram, et facit eam tremere (*Pss. CIII, 52*).

Mirabiles elationes maris, mirabilis in altis Domini (*Pss. XCII, 4*). Operuit celos gloria ejus: et laudis ejus plena est terra (*Job III, 5*). Invisibilis ipsius a creatura mundi, per ea que facta sunt, intellecta, conspicuntur: sempiterna quoque ejus virtus et divinitas (*Rom. I, 20*). Signum est super nos lumen vultus tui, Domine: dedisti latitatem in corde meo (*Pss. IV, 7*). Bonum est confidiri Domino, et possidere nomine tuum, Altissime (*Pss. XCII, 2*): quia delectasti me, Domine, in factura tua: et in operibus manuum tuarum exultabam (*Ibid., 5*). Quam magnifica sunt opera tua, Domine! nimis profunde facte sunt cogitationes tue (*Ibid., 6*).

Quid est homo, quia magnifica est? aut quid apponis erga eum cor tuum (*Job VII, 17*)? Imago et gloria Dei est (*1 Cor. XI, 7*). Mirabilis facta est scientia tua ex me: non potero ad eam (*Pss. CXXXVII, 6*). Confitebor tibi, quia terribiliter magnificatus es: mirabilia opera tua, et anima mea cognoscit nimis (*Ibid., 14*). Animam autem mea exhibabit in Domino; et delectabatur super salutari suo (*Pss. XXXIV, 9*). Omnia ossa mea dicent: Domine, quis similis tibi (*Ibid., 10*)?

II PUNCTUM. — *Excitat se cum creaturis ad benedicendum.*

Dignus es, Domine Deus noster, accipere gloriam, et honorem, et virtutem: quia tu creasti omnia, et propter voluntatem tuam erant, et creata sunt (*Apoc. IV, 11*).

Venite, adoremus, et proclamemus, et ploramus ante Dominum qui fecit nos: quia ipse est Dominus Deus noster (*Pss. XCIV, 6, 7*).

Benedicote omnia opera Domini, Domino. Benedicote, Angeli Domini, Domino. Benedic filii homi-

IN MEDITATIONUM FORMAM REDACTA.

III MEDITATIO. — *De cognitione hominis petit ab ejus principio et fine per varios hujus notitiae gradus.*

PRIMUS. — *Quis ego* (*1 Cor. XXIX, 14*)?

Confiteor homo se de se nihil esse.

Loquar ad Dominum, cum sim pulvis et chis (*Gen. XVIII, 27*)?

Substantia mea tanquam nihilum ante te (*Pss. XXXVIII, 6*); nam si quis existimat se aliquid esse, cum nihil sit, ipse se seducit (*Gal. VI, 5*); quia ex nihil nati sumus (*Sap. II, 2*).

SECUNDUS. — *Quis ego?*

Se esse a Deo quidquid est.

Igoras quo sit via spiritus, et qua ratione compingantur ossa in ventre pregnantis. Nescis opera Dei, qui fabricator est omnium (*Eccle. XI, 5*).

Sum quidem et ego mortalis homo, similis omnibus, et ex genere terreni illius qui prior factus est, et in ventre matris figuratus sum euro (*Sap. VII, 1*). Grata antem Dei sum id quod sum (*1 Cor. XV, 10*): Domine, tu formasti me, et plasmaverunt me totum in circuitu. Pelle et carnibus vestisti me, ossibus et nervis compagisti me. Vitam et misericordiam tribuisti mihi, et visitatio tua custodivit spiritum meum (*Job. X, 8, 11, 12*).

TERTIUS. — *Quis ego?*

Se esse Dei, et ad illi servieandam.

Domini ego sum (*Isai. XLIV, 5*). O Domine quia ego servus tuus: ego servus tuus (*Pss. CXV, 16*). Domini sunt omnia (*Rom. XIV, 8*): opus enim mannum eius sunt universi (*Job XXXIV, 19*).

Reddite ergo quae sunt Dei, Deo (*Math. XXII, 21*): quoniam ex ipso, et per ipsum, et in ipso sunt omnia; ipsi gloria in secula (*Rom. XI, 36*).

Hymnum cantemus Domino, hymnum novum cantemus Deo nostro. Adorai Domine, magnus es tu et preclarus in virtute tua: et quem suu orare nemo potest. Tibi seruat omnis creatura tua: quia dixisti, et facta sunt (*Judith. XVI, 15, 16, 17*).

QUARTUS. — *Quis ego?*

Se tamen illi non seruisse.

Imago et gloria Dei (*1 Cor. XI, 7*).

Quomodo obscuratum est aurum, mutatus est color opinus (*Thren. IV, 1*)? Ut jumentum factus sum apud te (*Pss. LXII, 25*): et homo, cum in honore esset, non intellexit: comparatus est jumentis insipientibus, et similis factus est illis (*Pss. XLVIII, 15*).

Hecce redditus Domini, stulte et insipientes? Numquid non ipse est pater tuus, qui possedit te, et fecit, et creavit te? Domum qui te genuit, dereliquisti, et obliuisti es Domini Creatoris tuus (*Deut. XXXI, 6, 18*). Deus tu eis insipientiam meam, et delicta mea a te non sunt abscondita (*Pss. LXVIII, 6*). Misericorde mei (*Marc. X, 48*).

QUINTUS — *Quis ego?*

Adeoque illi se tandem subjici debere.

Magna opera Domini, exquisita in omnes voluntates ejus (*Ps. CX., 2.*). Omnis quaecumque voluit, Dominus fecit in celo, in terra, in mari et in omnibus abyssis (*Ps. CXXXIV., 6.*). Nonne Deo subjecta erit anima mea (*Ps. LXI., 2.*)?

O homo, tu quis es, qui respondreas Deo? Numquid dicit figurantur ei, qui fixit: quid me fecisti sic (*Iom. IX., 20.*)?

Vae qui contradicit factori suo (*Isai. XLV., 9.*)! Subditus es tu domino, et ora eum (*Ps. XXXVI., 7.*)

CONCLUSIO MEDITATIONIS PER ORATIONEM AD DEUM
CREATORIEM.

Quod ut fiat, humiliatur orat Deum.

Dens patrum meorum, et domine misericordia, qui fecisti omnia verbo tuo et sapientia tua, constituti hominem ut dominaretur creature qua a te facta est; noli me reprobare a pueris tuis, quoniam servus tuus sum ego, et filius ancille tua, homo infirmus,

et exigui temporis, et minor ad intellectum (*Sap. IX., 1, 2, 4, 5.*)

*Noli me reprobare (*Ps. CXVIII., 9.*)*

Tuus sum ego, saluum me fac.

*Tuus sum ego, saluum me fac. Diligis enim omnia quae sunt, et nihil odisti eorum quae fecisti: nec enim odians aliquid constitui, aut fecisti (*Sap. XI., 25.*)*

*Tuus sum ego. Conserva me, domine: quoniam speravi in te (*Ps. XV., 1.*). Quoniam autem posset aliquid permaneare, nisi tu volueris? aut quod a te vocatum non esset, conservaretur (*Sap. XI., 26.*)*

*Tuus sum ego. Parce mihi, nihil enim sunt dies mei (*Job VII., 16.*). Parce autem omnibus: quoniam tu sunt, domine, qui amas animas (*Sap. XI., 27.*)*

*Tuus sum ego. Domine Deus noster, possederunt domini absque te, tantum in te recordetur nominis tui (*Isai. XXVI., 15.*)*

*Tuus sum ego. Deus meus es tu (*Ps. XV., 2.*), omnium dominus es (*Sap. XII., 16.*)*

*Tuus sum ego, saluum me fac. Hoc uno tantum indigo (*Gen. XXXIII., 15.*)*

DUÆ MEDITATIONES DE MEDIIS NATURALIBUS
AD FINEM HOMINIS.

PRIMA MEDITATIO.

De fine creaturarum.

PROM PUNCTUM. — *Deus creavit omnia pro homine.*

SUMMARIUM. — *Hominis gloria ex domino quod illi dedit Deus in omnes creature. Ejusdem felicitas ex continua benedictione Dei quam dat omnibus, etiam omnibus, propter hominem.*

Domine dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra! Quid est homo, quod memor es ejus: aut filius hominis, quoniam visitas eum? Minuisti eum paulo minus ab angelis: gloria et honore coronasti eum: et constitueristi eum super opera manuum tuarum. Omnia subiecisti sub pedibus ejus, oves et boves universas, qui perambulant semitas maris. Domine dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra (*Ps. VIII., 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.*)!

Celum cordi domino: terram autem dedit filii hominum (*Ps. CXIII., 16.*). Et ait: Crescile, et multiplicamini, et replete terram, et subicie eam, et dominum piscibus maris, et volatilibus celo, et universis animalibus (*Gen. I., 28.*). Terror vester ac tremor sit super cuncta animalia terre, et super omnes volares corvi, cum universis que moventur super terram (*Id., IX., 2.*). Cunctis diabolis terra, sementibus et messis, frigus et astus, astas et hiems, nox et dies non requiecent (*Id., VII., 22.*). Dominium.

Domine Deus omnium Creator, terribilis et fortis, justus et misericors, qui solus bonus es Rex (*Il Mac.*

1, 24). Quid est homo, quia magnificas eum (*Job. VII., 17.*)? Nonne tu vallasti eum, se dominum eum, universam substantiam per circuitum (*Id., 1, 10.*)? Operibus manuum ejus benedixisti, et possessio ejus crevit in terra?

Exaltabo te, Deus meus Rex (*Ps. CXLIV., 1.*): per singulos dies benedic tam tibi (*Id., 2.*). Generatio et generatio landanit opera tua, et potentiam tuam pronuntiantib (Id., 7). Memoriam abundante suavitatis tue eructabunt (*Id., 7*). Gloriam regni tui dicent: et potentiam tuam loquentur (*Id., 11.*): ut notam faciant filii hominum potentiam tuam: et gloriam magnificientiam regni tui (*Id., 12.*). Regnum tuum, regnum omnium saeculorum: et dominatio tua in omni generatione et generatione (*Id., 15.*). Oculi omnium in te sperant domino, et tu das escam illorum in tempore opportuno (*Id., 15.*). Aperis tu munera tua: et imples omnes animalia benedictione (*Id., 16.*). Omnia a te expectant, ut des illis escam in tempore (*Ps. CII., 27.*). Dantem te illis, colligent: aperte manu tua, omnia implebuntur bonitate (*Id., 28.*). Benedic filii hominum, domino (*Dan. III., 82.*)

Præcincte domino in confessione (*Ps. CXLVI., 7.*), omnem sollicititudinem vestram projicientes in eum quoniam ipsi eura est de volbi (*1 Petr. V., 7.*)

Præcincte domino in confessione, cui eura est de omnibus (*Sap. XIV., 12.*) non enim subtrahet personam eujusquam Deus, nec verebitur magnitudinem eujusquam: quoniam pusillum et magnum ipse fecit, et aquiliter eura est illi de omnibus (*Id., VI., 8.*)

Præcincte domino in confessione, qui sollem suam

oriri facit super bonos et malos, et pluit super justos et injustos (*Matth. V., 45.*): qui producit in montibus foenum, et herbam servitu hominum (*Ps. CXLVI., 8;*) qui da jumentis escam ipsorum, et pullis corvorum invocantibus eum (*Id., 9.*)

Homines et jumenta salvabis, domine (*Ps. XXXV., 7:*) quemadmodum multiplicasti misericordiam tuam, Deus (*Id., 8.*)

Numquid de bonus cura est deo (*1 Cor. IX., 9.*)? An propter nos utique hoc dicit? nam propter nos scripta sunt (*Id., 10.*)

Dominus regit me, et nihil mihi decret (*Ps. XXII., 4.*)

II PUNCTUM. — *Homo debet referre omnia ad gloriam dei.*

III PUNCTUM. — *Ad gloriam dei omnia indifferenter cooperantur homini.*

PRIMA RATIO. *Dei ordinatio qua se homo sanctificat et illi serviat.* — Et nunc, quid dominus tuus petit a te, nisi ut timeas dominum tuum, et ambules in viis eius, et diligas eum, ac servas dominum deo tu in toto corde tuo, et in tota anima tua (*Deut. X., 12.*): custodiasque mandata domini tui (*Id., 15.*). Vide itaque fratres, quoniam caute ambuletis (*Ephes. V., 15.*): non quasi insipientes, sed ut sapientes (*Id., 16.*): nolite fieri imprudentes, sed intelligentes quia silvatas estas dei (*Id., 17.*). Haec est enim voluntas dei, sanctificatio vestra (*1 Thes. IV., 5.*). Omnia vestra sunt (*1 Cor. III., 22:*) vos autem christi (*Id., 15.*). Christus autem dei: *Universa propter semeipsum operatus est dominus (Prov. XVI., 4).*

SECONDA RATIO. *Excellentia creatoris supra creaturas.* — *Universa propter semeipsum operatus est dominus: quorum si specie delectati, deos putaverunt, sciant quanto his dominator eorum speciosior est; specie enim generator haec omnia constituit (*Sap. XIII., 5.*) Aut si virtutem et opera eorum mirari sunt, intelligent ab illis quoniam qui haec fecit, fortior est illis (*Id., 4.*)*

Creaturis perducendus est homo ad cognitionem dei. — *A magnitudine enim speciei et creatura, cognoscibilis poterit creator horum videri (*Id., 5.*) et enim, cum in operibus illius conversetur, inquirunt, et persuasum habent quoniam bona sunt quia vindicta (*Id., 7.*) Nec his debet ignosci (*Id., 8.*) si enim tantum potuerint scire, ut possint asternere secundum: quoniam huius dominum non facilius inventur (*Id., 9.*)?*

Creaturarum amor improbus privat hominem dei cognitionem. — *Dixerunt (*Sap. II., 4.*): Venite ergo, et frumenta bonis quae sunt, et utamur creatura, tangamus in juventute celeriter (*Id., 6.*) quoniam haec est pars nostra et haec est sors (*Id., 9.*) Haec cogitaverunt, et erraverunt: exexcavit enim illos malitia eorum (*Id., 21.*) et nescierunt sacramenta dei, neque mercedem speraverunt justitiae, nec judicaverunt honorem animalium sanctorum (*Id., 22.*) effugerunt autem dei laudem et benedictionem ejus (*Id., XV., 19.*)*

Salva tamen manet dei gloria, quam reparat per suam justitiam. — *Et non effugient (*1 Thess. V., 5.*)*

*universa propter semeipsum operatus est dominus: impium quoque ad diem malum (*Prov. XI., 4.*)*

TERTIA RATIO. *Necessitas ut cuncta redeant ad unum principium.* — *Oritur sol, et occidit, et ad locum suum revertitur (*Eccle. I., 5.*) Ad locum unde exirent flumina revertuntur (*Id., 7.*) Omnia de terra facta sunt, et in terram pariter revertuntur (*Id., III., 20.*)*

*Spiritus regnat ad deum, qui dedit illum (*Id., XII., 7.*) Honora dominum de tua substancia; Universa propter semeipsum operatus est (*Prov. III., 9.*) Quoniam ex ipso, et per ipsum, et in ipso sunt omnia, ipsi gloria in secula (*Iom. XI., 36.*) qui est principium creaturae (*Apoc. III., 14.*) principium et finis (*Id., I., 8.*)*

Spiritus redit ad deum, qui dedit illum.

IV PUNCTUM. — *Ad gloriam dei omnia indifferenter cooperantur homini.*

SUMMARIUM. — *Cuncta quae fecit deus sunt bona homini, etiam quae sunt invenientem contraria, non impio sed justo qui cuncta refert ad deum.*

*Universa propter semeipsum operatus est dominus: ne dicere ei quisquam potest: Quare ita facit eccle. VIII., 4?) Aut quis potest ei dicere: Operatus est iniuritatem (*Job XXXVI., 25.*) qui omnis creatura dei bona est, et nihil rejicendum (*1 Tim. IV., 4.*)*

*Universa propter semeipsum operatus est dominus; universa bona valde (*Eccle. XXXIX., 21.*) Omnia opera domini bona, et omne opus hora sua subministrabit (*Id., 39.*) Non est dicere: Hoc illo nequius est: omnia enim in tempore suo comprobabuntur (*Id., 40.*) Et non in omni corde et ore collaudate, et benedicite nomine domini (*Id., 41.*)*

*Benedic, omnia opera domini, domino (*Dan. III., 57.*) Benedic omnis imber et ros domino (*Id., 64.*) Benedic frigus et aestus domino (*Id., 67.*) Benedic reres et pruina domino (*Id., 68.*) Benedic noctes et dies domino (*Id., 71.*) Benedic lux et tenebrae domino (*Id., 72.*) Benedic felix et nubes domino (*Id., 73.*) Ignis, grande, nix, glacies, spiritus procellarum: qui faciunt verbum ejus (*Ps. CXLVIII., 8.*) Montes et omnes colles: ligna fructifera et omnes cedri (*Id., 9.*) serpentes et volucres pennatae (*Id., 10.*): reges terrae et omnes populi (*Id., 11.*) laudent nomen domini (*Id., 12.*)*

*Hic omnia sancti in bona; sie et impii et peccatores in mala convertentur (*Eccle. XXXIX., 52.*)*

*In die bona fruere bonis, et malam dies praeceps; sicut enim hanc, et illam fecit deus: ut non inventat homo contra eum justas querimonia (*Eccle. VIII., 15.*) Scimus autem quoniam diligenter deum, omnes cooperantur in bonum (*Rom. VIII., 28.*)*

*Qui custodit praeceptum, non experietur quidquam malum (*Eccle. VIII., 9.*) Dicite justo quoniam bona (Isai. III., 10.)*

II MEDITATIO.

De usu creaturarum.

PRIMUM PUNCTUM. — *De usu praeterito.*

SUMMARIUM. — *Agnoscat homo miseriam suam in afflictibus malis, quibus adhuc creaturae, secundo*

sive bona animi, sive bona corporis, et que rango fortuna nuncupantur; eundemque damnat, detestatur, et rejicit in posterum.

Vanitas vanitatum et omnia vanitas (Eccl. I, 2). Quid habet amplius homo de universo labore suo quo laborat sub sole (*Ibid.*, 3)? Vidi conata quia sunt cal sole: et ecce universa vanitas et afflictio spiritus (*Ibid.*, 14).

Proposuit in animo meo querere et investigare sapienter de omnibus (*Ibid.*, 15). Cuncti tenuit in sapientia: dixi: Sapiens est: et ipsa longius recessit a me (*Id.*, VII, 24), multo magis quam erat (*Ibid.*, 25). Et intellexi quod omnium operum Dei nullum possit homo inventare ratione eorum, quia sunt sub sole: et quanto plus laboraverit ad quendam, tanto minus inveniat (*Id.*, VIII, 17). Elianus dixerit sapientis se nosse, non poterit reperire. Hanc occupationem pessimam dedit Deus filii hominum (*Id.*, I, 15): eo quod in multa sapientia, multa sit indignatio: qui addit scientiam, addit et laborem (*Ibid.*, 18). Et dixi in corde meo: Si unus et stolidus meus occasus erit quid mihi prodest, quod majorum sapientias deit operam (*Id.*, II, 15)?

Dixi ergo in corde meo: Vadam, et affluam deliciis et fruar bonis (*Ibid.*, 1). Et vidi quod hoc quoque esset vanitas. Magnificavi opera mea, adificavi mihi domos, et plantavi vineas (*Ibid.*, 4): feci hortos et pomaria, et conservi ea cuncti generis arboribus (*Id.*, 5); et extirpavi mihi pescinas aquarum, ut irrigaret salva lignorum germinantium (*Ibid.*, 6); possedi servos et ancillas, multamque familiam habui (*Id.*, 7); coacervavi nihil argenteum et aureum et substantias regum ex provinciarum; feci mihi canores et cantatrices, delicias filiorum hominum, scyphos et ureos in ministerio ad vina fundenda (*Ibid.*, 8). Omnia quae desideraverunt oculi mei, non negavi eis: nec prohibui cor meum quin omni voluntate frueretur (*Ibid.*, 10). Et vidi quod hoc quoque esset vanitas. Rism reputavi errorem: et gaudii dixi: Quid frustra deciperis (*Ibid.*, 2)?

Iudeo deduxit me vita mea, videnter mala universa esse sole, et cuncta vanitatem et afflictionem spiritus (*Ibid.*, 17). Rursus detestatus sum omnem industria meam, qua sub sole studiosissime laboravi (*Ibid.*, 18): unde cessavi, remuniatique cor meum ultra labore (*Ibid.*, 20).

Filiis hominum, neisque gravi corde utquid diligitis vanitatem, et queritis mendaciam (*Ps.* IV, 3)? quem ergo fructum habemisti tunc in illis, in quibus nunc erubescitis? nam finis illorum mors est (*Rom.* VI, 21)?

H PUNCTUM. — De usu præsentis creaturarum.

SUMMARIUM. — In illis omnibus querit Deum homo, et illi adharet: sine illo nihil prodesse statutu tamquam certum; cor suum et omnes actiones dirigunt ad ejus gloriam; utitur mundo tamquam si non utatur; quod pure sufficiat ad vitam, hoc manet contentus.

Beatum dixerunt populum cui haec sunt (*Psalm.*

CXLIII, 15). Velut somnium surgebat, Domine, in civitate tua imaginem ipsorum ad nihilum religis (*Ps.* LXXXI, 20).

Tenuisti manum dexteram meam, et in voluntate tua deduxisti me, et cum gloria suscepisti me (*Ibid.*, 24). Quia enim nihil es in celo, et a te quid volvi super terram (*Ibid.*, 25)? Defecit caro mea et cor meum (*Ibid.*, 26). Deus cordis mei, et pars mea Deus in aeternum. Qui ecce qui elongant a te, peribunt; perdidisti omnes qui fornicantur abs te (*Ibid.*, 27). Mili autem adhucere Deo bonum est: ponere in domino Deo spem nican (*Ibid.*, 28).

Quid enim prodest homini, si universum mundum lucet, suum vero aucto detrimentum patiatur? aut quam dabit homo communionem pro anima sua (*Math.* XVI, 26). Nonne anima plus est quam esca (*Id.*, VI, 25)?

Nihil est diligere mundum, neque ea que in mundo sunt (*1 Joan.* III, 15): et subditus fiat omnis mundus Deo (*Rom.* III, 19). Sive ergo manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis: omnia in gloriam Dei facite (*1 Cor.* X, 51). Omnia in nomine Domini Iesu Christi, gratias agentes Deo et Patri per ipsum (*Col.* III, 17).

Et mundus transit et concupiscentia ejus (*1 Joan.* III, 17). Tempus breve est: reliquum est ut qui habent uxores, tamquam non habentes sint (*1 Cor.* VII, 29): et qui flent, tamquam non flentes: et qui gaudent, tamquam non gaudentes: qui enim emittit, tamquam non possidentes (*Ibid.*, 50); et qui utimur hoc mundo tamquam non utimur: praeter enim figura huius mundi (*Ibid.*, 51).

E tamen quiescit magna pietas cum sufficiencia (*1 Tim.* VI, 6): nihil enim intulimus in hunc mundum; hand dubium quod ne afferre quid possumus (*Ibid.*, 7). Habentes autem alimenta et quibus teguntur, his contenti sumus (*Ibid.*, 8). Multa bona habemus si timerimus Deum et recesserimus ab omni peccato, et fecerimus bene (*Tab.* IV, 25). Quarite ergo principum regnum dei et justitiam ejus, et haec omnia adiutorie vobis (*Math.* VI, 33).

Quicunque hanc regulam secuti fuerint, pax super illos (*Gal.* VI, 16).

H PUNCTUM. — De futuro usu creaturarum.

SUMMARIUM. — Seipsum tradit homo arbitrio divinis iustitiae, et statuit cor suum in perfecta indifferencia ad omnes eventus: unde se firmat in voluntate adhendi Deo suu fini.

Ego autem in te speravi, Domine (*Ps.* XXX, 15). Dixi: Deus meus es tu; in manibus tuis sortes meae (*Ibid.*, 16).

Domini est: quod bonum est in oculis suis, faciat (*1 Reg.* III, 18).

O homo, tu quis es, qui respondeas Deo (*Rom.* IX, 20)? Nunquid dicit pigmentum ei qui se fixit? Quid me fecisti sic (*Ibid.*, 21)? An non habet potestatem figulus lutu, ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud vero in contumeliam? Nunquid sic-

per infamiam et bonam famam (*Ibid.*, 8).

Quis ergo nos separabit a charitate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius (*Rom.* VIII, 35)? certus sum enim quia neque mors, neque vita, neque angelii, neque principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo (*Ibid.*, 38), neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare a charitate Dei (*Ibid.*, 39).

QUATUOR MEDITATIONES

DE MEDII SUPERNATURALIBUS AD FINEM HOMINIS.

— XXX —

PRIMA MEDITATIO.

De vocatione ad fidem.

PRIMUM PUNCTUM. — *Hujus vocationis necessitas ad salutem.*

vocavit nos propria gloria et virtute (*II Petr.* I, 5): per quem maxima et pretiosa nobis promissa domini: ut per hec efficacem divina consortes naturae fugientes ejus, que in mundo est, concupiscentie corruptionem (*Ib.*, 4).

Quod natura est ex carne, caro est: et quod natum est ex spiritu, spiritus est (*Joan.* III, 6). Primus homo de terra, terrenus: secundus homo de celo, celestis (*I Cor.* XV, 47). Qualis terrenus, tales et terreni: et qualis colestis, tales et colestes (*Ib.*, 4). Igitur, sicut portavimus insignem terreni, portemus et insignem colestis (*Ib.*, 49).

Quicunque enim in Christo baptizati estis, Christiani indutis (*Gal.* III, 27). An ignoratis, quia quicumque baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipsius baptizati sumus (*Rom.* VI, 5)? concepisti enim sumus cum illo per baptismum in mortem: ut quomodo Christus surrexit a mortuis per gloriam Patris, ita et nos resalvos fieri (*Act.* IV, 12).

H PUNCTUM. — Tantæ vocationis excellentia.

SUMMARIUM. — *Hujus vocationis excellenta petitur ex statu hominis, qui fit per baptismum nova creatura, filius Dei, homo spiritualis et celestis, et alter Christus.*

Benedictus Deus et Pater Domini nostri Iesu Christi, qui secundum misericordiam suam magnam regeneravit nos in spe vivant, per resurrectionem Iesu Christi ex mortuis (*I Petr.* I, 5), in hac reditatem incorripibilem et incontaminatam, et immarcescibilem (*Ib.*, 4).

Voluntarie enim genuit nos verbo veritatis, ut si minus initium aliquod creature ejus (*Jac.* I, 1); in Christo nova creatura (*II Cor.* V, 17); ipsius enim sumus factura, creati in Christo Iesu in operibus bonis, quæ preparavit Deus, ut in illis ambulemus (*Ephes.*, II, 10).

Quotquot receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine ejus (*Joan.* I, 12), qui non ex sanguinis, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt (*ib.*, 13). Ut filii Dei nominemur et simus (*1 Joan.* III, 1): omnia nobis divinae virtutis sue, quæ ad vitam et pietatem, donata sunt, per cognitionem ejus, qui

Christus suscepit vos in honorem Dei (*Rom.* XV, 7). In omnibus divites facti estis in illo (*1 Cor.* I, 5), ita ut nihil vobis desit in illa gratia (*ib.*, 7). Sic et pastor gregem suum pascet (*Isai.* XL).

Sit nomen Domini benedictum (*Ps.* CXII, 2) Dominus regit me, et nihil mihi deerit (*Ps.* XXII, 1).

In loco pascue ibi me collocaevit.
Super aquam reflectionis educavit me (Ps. XXII, 2).
Animam meam convertit: deduxit me super semitas justitiae propter nomen suum (Ib., 5).

Nam etsi ambulavero in medio umbra mortis, non timebo mala: quoniam tu mecum es.

Virga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt (Ib., 4).

Parasti in conspicuo meo mensam, adversus eos qui tribulant me.

Impingasti in oleo caput meum:
Et calix meus inebrians quam praelatus est (Ib., 5)!

Et misericordia tua sulsequetur me, omnibus diebus vita mea:

Et ut intabitem in domo Domini in longitudinem dierum (Ib., 6).

II MÉDITATIO.

De officiis hominis christiani.

PERMISSUM OFFICIUM. — Christianae vocationis digna astimatio.

SUMMARIUM. — *Huius astimationis regula est amor deitatis, quantus erga nos potuit esse.*

Ecclesie Dei, sanctificatis in Christo Jesu, vocatis sanctis, cum omnibus qui invocant nomen Domini nostri Iesu Christi in omni loco (I Cor. I, 2). Grata vobis et pax a Deo patre nostro, et Domino Iesu Christo (Ib., 5).

Vos genus electum, regale sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis, ut virtutes amplitudinis ejus qui de tenebris vos vocavit in admirabile lumen sumit (I Pet. II, 9).

Videte qualem charitatem dedit nobis pater, ut filii Dei nominetur et simus (Joon. III, 1).

Videte qualem charitatem. Si filii, et herres: haeres quidem Dei, coheredes autem Christi (Rom. VIII, 17).

Videte qualem charitatem. Quoniam quod est honoris, gloria, et virtutis Dei, et qui est ejus spiritus, super vos requiescit (I Pet. IV, 14).

Videte qualem charitatem. Non fecit taliter omni nationi: et iudicata sua non manifestavit eis (Ps. XLVI, 20).

BENEOFFICIUM. — *Gratiarum actio.*

SUMMARIUM. — Qui fruuntur beneficio redempcionis Christi, gratias debent se praebere.

Confitemini Domino quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia ejus (Ps. CXLVI, 1).

Dicant quia redempti sunt a Domino, quos redemit de manu inimici, et de regionibus congregavit eos (Ib., 2). A solis ortu et occasu: ab aquilone et mari (Ib., 3).

Confiteantur Domino misericordiae ejus; et mirabilia ejus filii hominum (Ib., 8): quia sativat animam inanem; et animam exsumentem sativat bonis (Ib., 9).

Eduxit eos de tenebris, et umbra mortis: et vinculo eorum disruptum (Ib., 14). Confiteantur Domino

misericordiae ejus: et mirabilia ejus filii hominum (Ib., 15).

Misit verbum suum, et sanavit eos, et eripuit eos de interitionibus eorum (Ib., 20). Confiteantur Domino misericordiae ejus; et mirabilia ejus filii hominum (Ib., 21).

DICANT QUIA redempti sunt a Domino. Redemisti nos Deo in sanguine tuo ex omni tribu, et lingua, et populo, et natione (Apoc. V, 9): et fecisti nos Deo nostro regnum et sacerdotes: et regnabimus super terram (Ib., 10).

REGNABIMUS, gratias agentes Deo patri, qui dignos nos fecit in partiis sortis sanctorum in lumine (Col. I, 12); qui eripuit nos de potestate tenebrarum, et transluxit in regnum filii dilectionis sue (Ib., 15).

III OFFICIO. — Servitus qua subjicimur Christo.

SUMMARIUM. — Christianus non est sursus, sed Christi, ut ejus servus, titulus emptionis cuius uictum ejus sanguis.

Omnia vestra sunt (I Cor. III, 22, 25): vos autem Christi (Ephes., VI, 16): et servi Christi (I Cor., VI, 19): et non estis vestri (Ib., 20); empti enim estis pretio magno: glorificate exportate Deum in corpore vestro; qui enim in Domino vocatus est servus, liberatus est Dominus: similiter qui liber vocatus est, servus est Christi (Ib., 21).

Precio empti estis, nolite fieri servi hominum (Ib., 23): scientes quod non corrupcibilis uero vel argento redempti estis de vana vestra conversatione paterna traditio (I Pet. I, 18): sed pretioso sanguine quasi agni immaculati, Christi (Ib., 19).

Peccata nostra ipse pertulit super lignum (Ib., 21): deleno quod aduersus nos erat chirigraphum decreti, quod erat contrarium nobis, et ipsum uult de medio affigens illud cruci (Col. II, 14): et expolians principatus et potestates, traduxit confidenter, palam triumphans illos in semetipso (Ib., 15).

IV OFFICIO. — Vita Christo debita

Huius officii ratio et praxis.

Nemo nostrum sibi vivit, et nemo sibi moritur (Rom. XIV, 7). Sive enim vivimus, Domino vivimus: sive morimur, Domino morimur. Sive ergo vivimus, sive morimur, Domini sumus (Ib., 8): in hoc enim Christus mortuus est et resurrexit: ut et mortuorum et vivorum dominetur (Ib., 9).

Domino Christo servite (Col. III, 24); qui dedit semetipsum pro nobis, ut nos redimere ab omni iniuritate, et mundare sibi populum acceptabilem, sestatorem bonorum operum (Tit. II, 14).

Sive ergo manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis: omnia in gloriam Dei facite (I Cor. X, 31): omnia in nomine Domini Iesu Christi, gratias agentes Deo et patre per ipsum (Col. III, 17).

V OFFICIO. — *Vita Jesu Christo digna.*

SUMMARIUM. — *Duo principia hujus vite, quae est inseparabile peccato et mundo.*

Digne Evangelio Christi conversamini (Philip. I, 27).

In ipso educti esis, scut est veritas in Jesu (Ephes. IV, 21), depovere vos secundum pristinam conversationem veterem hominem qui corrumperit secundum desideria erroris (Ib., 22). Revocamus autem spiritu mentis vestra (Ib., 25), et induite novum hominem, qui secundum Deum creatus est in iustitia et sanctitate (Ib., 24).

Existeatis, vos mortuos quidem esse peccato, viventes autem Deo, in Christo Jesu Domino nostro (Rom. VI, 14). Non ergo regnet peccatum in vestro mortal corpore, ut obediatis concupiscentiae ejus (Ib., 12).

Si quis diligit mundum, non est charitas Patris in eo (I Joan. II, 15).

Christus vobis nihil proderit (Gal. V, 2): evacuati estis a Christo: a gratia exceditis (Ib., 4).

Quae enim participatio iustitiae cum iniuritate? Aut que societas luci ad tenebras (I Cor. VI, 14)? Que autem convenit Christi ad Beli? Aut que parvuli enim inuidi (Ib., 15)? Qui autem consensus templi Dei cum idolis? Vos enim estis templum Dei vivi (Ib., 16). Non potestis calice Domini bibere, et caligem demoniorum (I Cor. X, 20); non potestis mensa Domini partecipare esse, et mensa demoniorum (Ib., 21). Nolite ergo effici partecipes eorum (Ephes. V, 7).

III MÉDITATIO.

De circumstantiis singularibus beneficii quo vocati sumus ad fidem.

PRIMA CIRCUMSTANTIA.

SUMMARIUM. — *Hoc beneficium est a solo Deo. A parentibus peccatum habemus, fidem autem a Deo.*

In fide vivo Filius Dei (Gal. II, 20). Et unde hoc mihi (Luc. I, 45)? Non ex saequinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri (Joon. I, 15); ecce enim in iniquitatibus conceputus sum, et in peccatis concepit me mater mea (P.s. I, 7).

Grotta Dei sum id sicut sum (I Cor. XV, 10). Onde datum opimum, ei omne dominum perfectum desursum est descendens a patre lunum, apud quem non est transmutatio, neque viceissitudinis columbraio (Jac. I, 17). Voluntarie enim genuit nos verbo veritatis, ut simus initium aliquod creature eius (Ib., 18).

II CIRCUMSTANTIA.

SUMMARIUM. — *Nec est hoc beneficium, nec est, nec erit pro infinitis propemodum hominibus extra christianam societatem. Sola Dei gratia discernit hac in re homines. Infelicitas popularum qui pabantur lumine fidei, nec ad hoc electi sunt a Deo: electi vero populus christianus felicitas, qua fruor potius quam multi alii.*

In fide vivo Filius Dei, et unde hoc mihi, ut liberer ab infidelibus (Rom. XV, 51), de gente non sancta (Ps. XLIII, 1), segregatus in Evangelium

Apprehendi manum tuam, et servavi te (*Isai. XLII, 6*). Ingressus sum per teum in doctrinam Christi, Deum non habet : qui permanet in doctrina, hic et patrem et filium habet (*Il Joan. I, 9*). Si quis venit ad vos, et hanc doctrinam non affert, nolite recipere eum in domum, nec Ave ei diversis (*Ibid. 10*) : qui enim dicit illi Ave, communicat operibus ejus maliginis (*Ibid. 5*).

IV CIRCUMSTANTIA.

SUMMARIUM. — *Nihil ex parte hominis morit Deum ad hanc gratiam aut largiendam, aut non largiendum.*

*In fide vero Fili Dei : et unde hoc mihi? Non fecit taliter omni nationi, et judicia sua non manifestavit eis; sed quibus datum est (*Matth. XIX, 11*) : cum nondum natu fuisse, aut aliquid boni egisset, aut mali (ut secundum electionem propria Dei manaret) (*Rom. IX, 11*) : non ex operibus, sed ex vocante (*Ibid. 12*). Non ex operibus : ut ne quis glorietur (*Ephes. II, 9*) : non ex operibus justitia quae fecimus; sed secundum suam misericordiam salvos nos fecit per lacravum regenerationis et renovationis Spiritus sancti (*Tit. III, 5*), quem effudit in nos abunde per Iesum Christum Salvatorem nostrum (*Ibid. 6*) : ut iustificare gratia ipsius, heredes simus secundum spem vitae aeternae (*Ibid. 7*).*

CONCLUSIO MEDITATIONIS.

SUMMARIUM. — *Actio gratiarum ad Deum auctorem beneficium tam singularium.*

*Benedictus Deus et Pater Dominus nostri Iesu Christi, qui benedixi nos in omni benedictione spirituali in coetusibus, in Christo (*Eph. I, 1*) : sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti et immaculati in conspectu ejus, in charitate (*Ibid. 4*).*

*Benedictus Deus : qui praedestinavit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum, in ipsum, secundum propositum voluntatis sue (*Ibid. 5*), in tandem glorie gratiae sue, in qua gratificavit nos in dilectio filio suo (*Ibid. 6*).*

*Benedictus Deus et Pater Domini nostri Iesu Christi, qui benedixi nos in omni benedictione spirituali in coetusibus in Christo : ut o-tenderet abundantes divitias gratiae sue in bountate super nos in Christo Iesu (*Id. II, 7*) ; gratia enim estis salvati per fidem : et hoc non ex vobis ; *Dei cuius donum est* (*Ibid. 8*).*

*Et hoc ipsum erat sapientia, scire cujus esset hoc donum (*Sop. VIII, 21*), fidei domum electum, et sors in templo dei acceptissima (*Id. III, 14*). Gratias Deo super innenarrabili dono ejus (*Il Cor. XI, 15*) : et particula boni doni non te pratereat (*Ecclesi. XIV, 14*).*

IV MEDITATIO.

De memoria vocacionis ad fidem, pro variis usibus.

PRIMUS USUS. — *Doctrinam christianam retine.*

*Quid retraham Domino, pro omnibus que retrahit mihi (*Ps. CXV, 2*)?*

Pernite in his que dicisti, et credita sunt tibi, sciens a quo dicisteris (*Il Tim. III, 14*), et quia ab infanta sacras litteras nosti, quae te possunt instruere ad salutem per fidem que est in Christo Iesu (*Ibid. 15*). Depositum custodi, devitans profanas vocum novitates et oppositiones falsi nominis scientiae (*1 Tim. VI, 20*), quam quidam promitterent, circa idem excederunt (*Ibid. 21*).

Omnis qui recedit, et non permanet in doctrina Christi, Deum non habet : qui permanet in doctrina, hic et patrem et filium habet (*Il Joan. I, 9*). Si quis venit ad vos, et hanc doctrinam non affert, nolite recipere eum in domum, nec Ave ei diversis (*Ibid. 10*) : qui enim dicit illi Ave, communicat operibus ejus maliginis (*Ibid. 5*).

SECUNDUS USUS. — *Vite innocentiam conserva. Quid retraham pro omnibus que retrahit mihi?*

*Custodi innocentiam (*Ps. XXXVI, 37*) : bonus deponit custodi per Spiritum sanctum qui habitat in nobis (*Il Tim. I, 14*) : optimum est enim gratia stabilire cor (*Hebr. XII, 9*). Vade ergo et comedie in latitia pane tuum, et bibi cum gaudio vinum tuum : quia Deo placent opera tua (*Eccle. IX, 7*) ; omni tempore si vestimenta tua candida (*Ibid. 8*). Beatus qui vigilat, et custodit vestimenta sua, ne undus ambulet, et videant turpitudinem ejus (*Apoc. XVI, 15*).*

*Custodi innocentiam; sta in testamento tuo, et in illo colloquere, et in opere mandatorum tuorum verte rasse (*Ecclesi. XI, 21*). Ne maneris in operibus peccatorum. Confide autem in Deo, et mane in loco tuo (*Ibid. 22*).*

*Cogorose justitas et judicia Dei, et sta in sorte propositionis et orationis altissimi Dei (*Id. XVII, 24*). In partes vade seculi sancti, cum vivis et dantibus confessionem Deo (*Ibid. 25*).*

TERTIUS USUS. — *Post peccatum penitentiam age.*

Quid retraham Domino pro omnibus que retrahit mihi?

*Peccasti ? non adjicias iterum : sed et de pristinis deprecare, ut tibi dimittantur (*Ecclesi. XXI, 2*).*

*Surge qui dormis, et exurge a mortuis, et illuminabit te Christus (*Eph. V, 14*) : quicunque enim in Christo baptizati estis, Christiani indutus (*Gal. III, 27*). Hora est jam nos de somno surgere : nunc enim propior est nostra salus, quam cum credimus (*Rom. XIII, 11*). Non processit, dies autem appropinquavit. Abjecimus ergo opera tenebrarum, et induamus armam lucis (*Ibid. 12*). Sicut in die honeste ambulemus, non in commissariis et ebrietatis, non in culibus et impudicitis, non in contentionis et amulationis (*Ibid. 13*) : sed induamus Dominum Iesum Christum, et carnis curam ne feceritis in desideriis (*Ibid. 14*) ; quoniam vindex est Dominus de his omnibus (*1 Thess. IV, 6*) ; non enim vocavit nos Deus in immunitatem, sed in sanctificationem (*Ibid. 7*).*

*Memor esto itaque unde excedis, et age plementia et prima opera fac (*Apoc. II, 5*).*

QUARTUS USUS. — *Promissa baptismi adimplere.*

Quid retraham Domino pro omnibus que retrahit mihi?

*Cave ne quando oblitiscaris pacti Domini Dei tui, quod pepigit tecum (*Deut. IV, 23*). Facies sicut promisi Domino Deo tuo (*Id. XXIII, 25*). Celebra festivitates tuas, et reddi vota tua : quia non adjici ultra ut pertranseat in te Belis universus, inquit (*Nahum I, 15*).*

QUINTUS USUS. — *Eadem renova promissa per singulos annos.*

*Ecce solemnitas Domini est anniversaria (*Judic. XXI, 19*).*

*Dominum elegisti hodie, ut sit tibi Deus, et amiles in viis ejus et custodias ceremonias illius, et mandata atque iudicia, et obedias ejus imperio (*Deut. XXVI, 17*) : et Dominus elegit te hodie, ut sis ei (*Ibid. 18*).*

*Quid retraham Domino pro omnibus que retrahit mihi (*Ps. CXV, 12*) ? Vota mea Domini reddam coram omni populo ejus (*Ibid. 14*).*

*O Domine, quia ego servus tuus : ego servens tuus, et filius ancillae tue (*Ibid. 16*). Quoniam tu es qui extraxisti me de ventre : spes mea ab uberibus matris meae (*Ps. XXI, 10*). Tu in projectu sum ex utero : de ventre matris meae Deus meus es tu (*Ibid. 11*). Apud te laus mea in Ecclesia magna : vota mea redditus in conspectu timentium eum (*Ibid. 26*), et anima mea illi vivet (*Ibid. 51*).*

*Formula hujus renovationis. — O Domine ego servens tuus et filius ancillae tue. Christianus (*1 Pet. IV, 16*), discipulus Jesu (*Matth. XXVII, 57*), miles Christi (*Il Tim. II, 3*), servus Iesu Christi (*Rom. I, 1*), Juravi et statui custodire iudicia justitiae tue (*Ps. CXVIII, 406*).*

*Dominum Deum meum adoro (*Dom. XIV, 21*).*

*Credidi (*Ps. CXV, 10*). Speravi (*Ps. XXX, 2*). Dilexi (*Ps. CXV, 1*).*

*In tribus placuit est spiritu meo (*Ecclesi. XXV, 1*). Juravi et statui servire Deo vivo et vero (*1 Thess. I, 9*), et expectare filium ejus de celis (quem suscitavit et resurrexit) Jesum, qui eripuit nos ab ira ventura (*Ibid. 10*).*

TRES MEDITATIONES DE SACERDOTIO.

PRIMA MEDITATIO.

De sacerdotio dignitate.

PRIMUM PUNCTUM. — *Christus instituit sacerdotes.*

SUMMARIUM. — *In hac sacerdotii institutione, dignitas ejus petitur ex vocacione sublimi, ex potestate docendi et baptizandi, tum remittendi retenendique peccata, ac presertim sacrificandi corpus et sanguinem Christi, et ex ipsius divina persona quam sustinent sacerdotes in omnibus his functionibus.*

*Vos estis sal terrenae (*Math. V, 13*) : vos estis lux mundi (*Ibid. 14*), fratres mei (*Luc. VIII, 21*), amici mei (*Il Joan. XV, 14*), pescatores hominum (*Math. IV, 19*), genus electum, regale sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis : ut virtutes annuntietis ejus, qui de tenebris vos vocavit in admirabile lumen suum (*1 Pet. II, 9*). Ego dixi : Dil estis, et filii Excelsi omnes (*Ps. LXXXI, 6*). Sicut dilexit me pater, et ego dilexi vos (*Il Joan. XV, 9*) : vos dixi amicos ; quia omnia quecumque audihi a patre meo, nota feci vobis (*Ibid. 15*). Volvis datum est nosse mysterium regni Dei (*Luc.**

VIII, 10). Non vos me elegistis : sed ego elegi vos, et posui vos ut eatis, et fructum afferas, et fructus vester maneat (*Il Joan. XV, 16*). Nec quisquam sedi hominem, sed qui vocatur a Deo tanquam Aaron (*Hebr. V, 4*).

*Data est mihi omnis potestas in celo et in terra (*Math. XXVIII, 18*). Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti (*Ibid. 19*). Euntes in mundum universum, predicatate Evangelium omni creatura (*Marci. XVI, 15*). Qui crediderit et baptizatus fuerit, salvus erit : qui vero non crediderit, condannaberit (*Ibid. 16*).*

*Sicut misit me Pater, et ego misi vos (*Il Joan. XX, 21*). Accipite Spiritum sanctum (*Ibid. 22*). Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis : et quorum relinqueritis, retenta sunt (*Ibid. 25*).*

*Caro mea vera est cibus, et sanguis meus vera est omnis (*Id. VI, 56*). Venite, comedite panem meum (*Prov. IX, 5*). Accipite, et manducate ; hoc est corpus meum quod pro vobis tradetur : hoc facite in meum commemorationem (*Il Cor. XI, 24*). Bibite vinum quoq*

miscui vobis (*Prov.*, LX, 7) : bilis ex hoc omnes ; hic est enim sanguis meus novi testamenti, qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum (*Math.*, XXVI, 28). Hoc facite quotiescumque bibitis in meam commemorationem (*I Cor.*, XI, 23) ; quotiescumque enim manducabitis panem hunc et calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis donec veniat (*Ibid.*, 26).

Luceat huc vestra coram hominibus (*Math.*, V, 16). Estote loco meo (*I Mac.*, XVI, 5). Dii estis et filii Execisi omnes (*Ps.*, LXXXI, 6). Non vos estis qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri, qui in altis habitat (*Math.*, X, 20). Dicite illis : Appropinquavit in eis regnum Dei (*Luc.*, X, 9). Pro Christo legatione fungitur, tangam Deo exhorte nos nos (*II Cor.*, V, 20). Et ecce ego vobissem sum omnibus diebus, usque ad consummationem secutus (*Math.*, XXVIII, 20). Qui recipit vos, me recipit, et qui me recipit, recipit eum qui me misit (*Id.*, X, 40). Qui vos audit, me audit : et qui vos spernit, me spernit. Qui autem me spernit, spernit eum qui misit me (*Luc.*, X, 16).

H PUNCTUM. — *Sacerdos expendit humiliiter tantum in se dignitatem.*

SUMMARIUM. — *Sacerdos invitat alios sacerdotes et populum ad benedicendum Deo tanto beneficio, quo pro angelis afficitur homo : unde ipsius et suscipit et humiliatur.*

Benedicete sacerdotes Domini Dominum : laudate et superexalte cum in secula (*Dan.*, III, 84). Qui dilexit nos et lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo (*Apoc.*, I, 5) : et fecit nos regnum et sacerdotem Dei et Patri suo : ipsi gloriam et imperium in secula seculorum, (*Ibid.*, 6) : Amen. Benedicte servi Domini Dominum : (*Ibid.*, III, 83) : laudate et superexalte cum in secula, qui dedit potestatem talem hominibus (*Math.*, IX, 8) ; cui cuim dixit aliquando angelorum (*Heb.*, I, 5) : Tibi dabo claves regni eorum, et quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum et in celis : et quodcumque solveris super terram, erit solutum et in celis (*Math.*, XVI, 19). Nonne omnes sunt administratores spiritus, in ministerio missi propter eos qui capiunt hereditatem salutis (*Hebr.*, I, 14) ? Habemus altare, de quod edere non habent potestatem (*Id.*, XIII, 10).

Vide ministerium quod accepisti a Domino (*Col.*, IV, 17).

Tu es sacerdos (*Ps.*, CIX, 4).

Sacerdos Dei altissimi (*Gen.*, XIV, 18).

Ex genere christiorum sacerdotum (*II Mach.*, I, 10). Angelus Domini exercitum (*Mal.*, II, 7).

Homo Dei (*I Tim.*, VI, 11).

Protector salvationis Christi (*Ps.*, XXVII, 8).

Assimilatus autem filio Dei (*Hebr.*, VII, 5), et ejus que in future revocanda est, gloria communiqueret (*I Petr.*, V, 1).

Se puerula ante ipsum non fuere talia usque ad originem (*Eccli.*, XLV, 15).

Vide ministerium quod accepisti a Domino.

A, a, a, Domine Deus, ecce nescio loqui, quis puer sum (*Jer.*, I, 6), vir pollutus labiis (*Isai.*, VI, 5), nihil quidem labens dignum sacerdotio (*II Mach.*, IV, 25). Quis ego sum, aut quis vita mea (*I Reg.*, XVIII, 18).

Vide ministerium quod accepisti a Domino. Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat (*Ps.*, CXII, 5), et humilia respicit in celo et in terra (*Ibid.*, 6) ? Suscitans a terra inopem, et de stereore erigens pauperem (*Ibid.*, 7), ut collocet eum cum principibus, cum principibus populi sui (*Ibid.*, 8).

Facturus est illi testamentum aeternum, fungi sacerdotio, et habere laudem, et glorificare populum suum in nomine ejus (*Eccli.*, XLV, 19). Ipsius elegit ab omni vivente offere sacrificium Deo, incensum, et bonum odorem, in memoriam placare pro populo suo (*Ibid.*, 20) : et dedit illi in praecipiti suis postatem, in testamentis iudiciorum, docere Jacob testimonia, et in lege sua lucem dare Israel (*Ibid.*, 21). Quis ego sum, Domine Deus, ut praesares mihi talia (*I Par.*, XVII, 16) ?

Quis enim sum, ut faciam rem istam magnam (*IV Reg.*, VIII, 15) ?

II MEDITATIO.

De disciplina sacerdotalis legibus.

PRIMUM PUNCTUM. — *Christus docet sacerdotes.* — *Prima lex, fuga mundi.*

SUMMARIUM. — *Fuga seculi complectitur contemptum velutinum, honorum et divitiarum.*

Audite hoc sacerdotes (*Osac.* V, 1). Ego non sum de mundo (*Joan.*, XVII, 14). De mundo non esis : sed ego elegit vos de mundo (*Id.*, XV, 19) : propter quod exire de medio eorum, et separari (*II Cor.*, VI, 17) ; recedite, recedite, exinde : pollutum nullitate tangit : mundanum qui fertis visa Domini (*Isai.*, LII, 11) : nullite contaminare animas vestras, ne immundi sitis (*Lev.*, XI, 45) ; ego enim suni Dominus Deus vester ; sancti estote : quoniam ego sanctus sum (*Ibid.*, 44) ; ut sciat unusquisque vestrum, vas sum possidente in sanctificatione et honore (*VThes.*, IV, 4). O quam pulchra est casta generatio cum cataracte (*Sap.*, IV, 1) ; in perpetuum coronata triumphat incoquato ratum certum premium vincens (*Ibid.*, 2).

Cavete a scribis, qui volunt in stolis ambulare, et salutari in foro (*Marc.*, XII, 58), et in primis cathedris sedere in synagogis, et primos discubitus in cormis (*Ibid.*, 39) : quia hi qui videtur principi gentibus, dominantur ei : et principes eorum potestatem habent ipsum (*Id.*, X, 42) ; non ita autem est in vobis : sed quicunque voluerit fieri maior, erit vester minister (*Ibid.*, 45) : et quicunque voluerit in vobis primus esse, erit omnium servus (*Ibid.*, 44) ; nam et filius hominis non venit ut ministraret ei, sed ut ministraret (*Ibid.*, 45).

Videte, et cavete ab omni avaritia (*Luc.*, XII, 16), nolite facere domum patris mei, domum negotiatio nis (*Joan.*, II, 16) ; gratis accepistis, gratis date (*Math.*, X, 8) ; ne quis profanus ut Esau, qui propter unam escam vendidit primitiva sua (*IIb.*, XII,

16). Pascite qui in vobis est gregem Dei, providentes non coacte, sed sponte secundum Deum : neque turpis luceris gratia, sed voluntarie (*I Petr.*, V, 2) : neque ut dominantes in cleris, sed forma facti gregis ex animo (*Ibid.*, 5) ; et cum apparuerit princeps pastorum, percepitis immarcescibilem glorie coronam (*Ibid.*, 4).

II PUNCTUM. — *Secunda lex, unio cum Christo.*

SUMMARIUM. — *Ex unione cum Christo orinuntur : fiducia in Deum, diffidencia sui, spes multi fructus, immunitas et amor Dei, vis orationis.*

Viri sancti eritis mili (*Exod.*, XXII, 51) : oleum quippe sancte unctionis est super vos (*Lev.*, X, 7) ; eritis mili sancti, quia sanctus sum ego Dominus : et separavi vos a populis, ut essetis mili (*Id.*, XX, 26). Custodite sacerdotium vestrum (*Nun.*, XVIII, 20).

Ego sum vitis vera : et Pater meus agricultor est (*Joan.*, X, 4) : omnem palmitem in me non fercentem fructum, tollet eum : et omnem qui fert fructum, purgabit eum, ut fructum plus afferat (*Ibid.*, 2). Maneat in me, et ego in vobis : sicut palmae non potest ferre fructum a semiperfici, nisi manescit in vite : sic ne nos nisi in me manesceritis (*Ibid.*, 4). Ego sum vallis, vos palmitae : qui manet in me, et ego in eo, hic fert fructum multum : quia sine me nihil potest facere (*Ibid.*, 5). Si quis in me non manescerit, militetur foras, sicut palmae, et areset, et colligent eum, et in ignem mittent, et ardet (*Ibid.*, 6).

In hoc clarificatus est Pater meus, ut fructum plurimum afferat, et officiari mei discipuli (*Id.*, 8). Sicut dilexit me Pater, et ego dilexi vos ; manete in dilectione mea (*Id.*, 9). Si precepta mea seruaveritis, manebitis in dilectione mea, sicut et ego Paris mei precepta seruavi, et maneo in eis dilectione (*Id.*, 10). Ut quicunque petieritis patrem in nomine meo, det vobis (*Id.*, 16).

Iterum dico vobis, quia si duo ex vobis consenserint super terram, de omni re quicunque petierint, fieri illi a Patre meo, qui in celis est (*Math.*, XVIII, 19) ; ubi enim sunt du vel tres congregati in nomine meo, ibi sun in medio eorum (*Id.*, 20). Et non dico vobis, quia ego robigo Patrem de vobis (*Joan.*, XVI, 26) : ipse enim Pater amat vos, quia vos me amatis et credidistis quia ego a Deo exivi (*Id.*, 27).

III PUNCTUM. — *Tertia lex, vita apostolica.*

SUMMARIUM. — *Ad vitam apostolicam, haec sunt in primis necessaria, zelus animarum, scientia, audax et patientia spiritus, mortificatio.*

Iguem veni mittere in terram ; et quid volo nisi ut accendatur (*Luc.*, XII, 49) ? Euntes in mundum universum predicante Evangelium omni creature (*Marc.*, XVI, 15). Ite igitur et succedite eum igni (*II Reg.*, XIV, 50). Quicunque inveneritis vocate ad nuptias (*Math.*, XXII, 9) ; ut impletar domus mea (*Luc.*, XIV, 25). Quoniam vos estis presbyteri in populo Dei, et ex vobis pendet anima illorum, ad eloquium vestrum corda eorum erige (*Judith*, VIII, 21), ne et illi moriantur, et vos periretis (*Nun.*, XVIII, 3). Sic

S. S. XXVII.

non est voluntas ante Patrem vestrum qui in celis est, ut pereat unus de pusillis istis (*Math.*, XVIII, 14). Vos estis lux mundi (*Luc.*, X, 10) ; habeatis scientiam discernendi inter sanctum et profanum, inter pollutum et mundum (*Lev.*, X, 10) : doceatisque filios Israel omnia legitima mes (*Id.*, 11) : parati semper ad salvacionem omni poscent vos rationem de ea quae est in vobis spe (*I Pet.*, III, 15), sed cum modestia (*Id.*, 16). Labia sacerdotis custodient scientiam, et legem requirent ex ore eis : quia Angelus Domini exercitum est (*Mal.*, II, 7).

Nunquid potest caecus cæcum ducere ? nome ambo in foveam cadent (*Luc.*, VI, 39; *Math.*, V, 14) ? Vos estis lux mundi (*Luc.*, X, 10) ; habeatis scientiam discernendi inter sanctum et profanum, inter pollutum et mundum (*Lev.*, X, 10) : doceatisque filios Israel omnia legitima mes (*Id.*, 11) : parati semper ad salvacionem omni poscent vos rationem de ea quae est in vobis spe (*I Pet.*, III, 15), sed cum modestia (*Id.*, 16). Labia sacerdotis custodient scientiam, et legem requirent ex ore eis : quia Angelus Domini exercitum est (*Mal.*, II, 7).

Ecce ego nito vos, sicut oves in medio luporum. Estote ergo prudentes sicut serpentes, et simplices sicut columbae (*Math.*, X, 16). Cavete autem ab hominibus (*Id.*, 17) : eritis odio omnibus propter nomen meum (*Id.*, 22). Si mundus vos odit, scito quia me priorem odio habuit (*Joan.*, XV, 18). Ne ergo timueritis eos (*Math.*, X, 26). Quid dico vobis in tenebris, dicite in lumine : et quod in auro auditis, predicate super tecta (*Id.*, 27) ; et nolite timere eos qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere (*Id.*, 28).

Si quis mili ministrat, me sequatur : et ubi ego sum, illuc et minister meus erit (*Joan.*, XII, 26). Qui non accipit crucem suam, et sequitur me, non est me dignus (*Math.*, X, 58). Si quis venit ad me, et non odit patrem suum, et matrem, et fratres, et sorores, adiutor autem et anima suam, non potest mens esse discipulus (*Luc.*, XIV, 26). Et qui non habuit crucem suam, et venit post me, non potest mens esse discipulus (*Id.*, 27). Amen, amen dico vobis : nisi granum tritici cadens in terram, mortuum fuerit (*Joan.*, XII, 24), ipsum solum manet ; si autem mortuum fuerit, multum fructum afferat (*Id.*, 25).

III MEDITATIO.

De sacerdoti profanatione.

PRIMUM PUNCTUM. — *Christus increpat prævaricatores sacerdotum.*

SUMMARIUM. — *Christus increpat sacerdotem salutis aliorum cupidum et sua immororem, sacerdotem amicum novatorum et hereticorum, sacerdotem male cautum in dirigidis nudibribus, sacerdotem viliosum et hypocritam, sacerdotem modica virtutis, sacerdotem tepidum et erronea conscientia, sacerdotem legis divisionem reum et præconem, sacerdotem omnes simul prævaricatores.*

Audiri post me vocem magnam tanquam tuba (*Apoc.*, I, 10) dicuntis : *Quod vides scribe (*Id.*, 11).*

Angelo Ecclesiæ..... scribe (*Id.*, II, 1). Scio opera tua et labore, et patientiam tuam, et quia non potes sustinere malos (*Id.*, 2) : et non defecisti (*Id.*, 3) : sed habeo adversum te, quod charitatem tuam primam reliquisti (*Id.*, 4) : memor esto itaque unde

(Huit.)

excederis, et age penitentiam, et prima opera fac : si autem venio tibi, et movebo candelabrum tuum de loco suo, nisi penitentiam egeris (*Apoc.* II, 5).

Et angelo *Ecclesiæ* (*Ib.*, 12).... Tenes nomen meum, et non negasti fidem meam (*Ib.*, 15). Sed habeo adversus te paucæ : quia habes illæ tenentes doctrinam Balaam (*Ib.*, 14), doctrinam nicolaitarum (*Ib.*, 15). Penitentiam age : si quo minus veniam tibi cito, et pugnabo cum illis in gladio oris mei (*Ib.*, 16).

Et angelo (*Ib.*, 18)... Novi opera tua, et fidem, et charitatem tuam (*Ib.*, 19). Sed habeo adversus te paucæ : qui permitis mulierem Jezebel, quæ se dicit prophetæ, docere, et seducere servos meos (*Ib.*, 20).

Et angelo *Ecclesiæ*.... Scio opera tua, quia nomen habes quod vivas, et mortuus es (*Ia.*, III, 1). Esto vigilans, et confirma cetera quoque mortuæ erant; non enim inventio opera tua plena coram Deo meo (*Ib.*, 2). In mente ergo habe qualiter acceperis, et audieris, et servia, et penitentiam age. Si ergo non vigilaris, veniam ad te tanquam fur, et nescies qua hora veniam ad te (*Ib.*, 3).

Et angelo *Ecclesiæ* (*Ib.*, 7).... Quia modicam habes virtutem, et servias verbum meum, et non negasti nomen meum (*Ib.*, 8), ergo servabo te ab hora tentationis (*Ib.*, 10). Ecce venio cito : tene quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam (*Ib.*, 11).

Et angelo *Ecclesiæ* (*Ib.*, 14).... Scio opera tua : quia neque frigidus es, neque calidus : utinam frigidus esses, aut calidus (*Ib.*, 15) : sed quia tepidus es, nec frigidus, nec calidus, incipiens te evomere ex ore meo (*Ib.*, 16). Quia dicis, quod dives sum, et loquaculus, et nullius ego : et nescis quia tu es miser, et miserrimus, et pauper, et cœsus, et nudus (*Ib.*, 17). Suadeo tibi emere a me aurum ignitum probatum, ut locuples fias, et vestimentis albis induraris, et non appareat confusio nuditatis tue : et collyrio inunge oculos tuos ut videoas (*Ib.*, 18). Ego quo amo, arguo, et castigo. Amulare ergo, et penitentiam age (*Ib.*, 19).

Quare tu emaras justitias meas, et assumis testamentum meum per os tuum (*Ps.* XLIX, 16)? Tu vero odisti disciplinam : et proficisci sermones meos retrorsum (*Ib.*, 17). Si videbas furem currebas cum eo, et cum adulteris portionem tuam ponebas (*Ib.*, 18). Os tuum abundavit malitia : et lingua tua coinequivabat dolos (*Ib.*, 19). Sedeus adversus fratrem tuum loquularis, et adversus filium matris tuæ ponebas scandalum (*Ib.*, 20). Ille fecisti et tacui. Existimasti inique, quod ero tu similis : arguam te et statuam contra faciem tuam (*Ib.*, 21). Intellige hæc qui obliviscimini Deum : nam quando rapias, et non sit qui eripias (*Ib.*, 22). Sacrificium laudis honorificabit me : et illæ iter, quo ostendam illi salutare Dei (*Ib.*, 23).

Si nobueritis audire, et si nobueritis ponere super cor ut deis gloriam nominis meo, mittam in vos egostatem, et maledicam beneficioribus vestris, et maleficioribus illis : quoniam non posuistis super cor (*Mal.*

II, 2). Eece ego projiciam vobis brachium, et dispergam super vultum vestrum sterco solennitatem vestram (*Ib.*, 3). Et scieis quia misi ad vos mandatum istud, ut esset pactum meum cum Levi (*Ib.*, 4). Pactum meum fuit cum eo vita et pacis : et dedi ei timorem, et timuit me, et a facie nominis mel pavebat (*Ib.*, 5). Lex veritatis fuit in ore ejus, et iniquitas non est inventa in labiis ejus : in pace et in aquitatem ambulavit mecum, et multos avertit ab iniuriate (*Ib.*, 6). Labia enim sacerdotis custodient scientiam, et legem requirent ex ore ejus : quia angelus Domini exercitum est (*Ib.*, 7). Vos autem recessistis de via, et scandalizatis plurimos in lege : irritum fecisti pactum (*Ib.*, 8). Propter quod et ego dedi vos contemptibiles, et humiles omnibus populis, sicut non servas vias meas (*Ib.*, 9).

H PUNCTUM. — *Prævaricator sacerdos miserum vitæ sue statum expendit.*

SUMMARIUM. — *Sacerdos scipsum in multis reum agnoscit et accusat coram Deo. Obstupescit præ pudore, comparans presentem statum cum statu præterito. Cogitat de conversione; sed ab omni parte sentit et item ejus difficultatem maximam; se tamen excusat ad fiduciam in divinam misericordiam.*

Ego vir videns paupertatem meam (*Thr.* III, 1), nihil quidem habens dignum sacerdotio (*II Mac.* IV, 25), homi apostola, vir utilius (*Prov.* VI, 12), diligens hoc seculum (*II Tim.* IV, 9), reversus ad vomitum (*II Pet.* II, 22), reus corporis et sanguinis Domini (*I Cor.* XI, 27). Pene fui in omni malo, in mediis *Ecclesiæ* (*Prov.* V, 14).

Invertebat dierum malorum (*Dan.* XIII, 53), certantavit Satanæ cor tuum mentiri to spiritui sancto (*Act.* V, 5), violare sancta, et polluire tabernaculum (*Judith.* IX, 11)? Semen Chanaan, et non Iuda, species decepit te, et concupiscentia subvertit cor tuum (*Dan.* XIII, 55). *Blasphemare fecisti inimicos Domini propter verbum hoc* (*II Reg.* XII, 14).

Eece homo, qui non posuit Deum adjutorem suum; sed speravit in multitudine divitiarum suarum : et prævaluit in vanitate sua (*Ps.* LI, 9) : multiplicavit altaria ad peccandum : facta sunt ei aræ in dilectione (*Osee.* VIII, 11). Pecunia tua sit in perditione, quoniam dominus dei existimat pecunia possideri : *Blasphemare fecisti inimicos Domini propter verbum hoc* (*Act.* VIII, 20).

Quoniam obscuratum est aurum, mutatus est color optimus (*Thr.* IV, 1)? Fili Sion inelyti, et amici auro primo, quonodo reputati sunt in vasa teste (*Ib.*, 2)? Qui vescebantur voluptuose, interierunt in viis : qui nutritabantur in croceis, ampliati sunt sternora (*Ib.*, 5). Candidiores Nazaræ ejus nivo, nitidiores lacte, rubicundiores obore antiquo, sapphiro pulchriores (*Ib.*, 7). Denigrata est super carbones facies eorum (*Ib.*, 8).

Hæc est sors tua (*Isai.* LVII, 6).

Quonodo fecidisti de celo, Lucifer, qui mane orientaris? corruiisti in terram (*Id.*, XIV, 12), qui dicebas

in corde tuo : In colum condescendam, super astra Dei exaltabo solium meum, sedebo in monte testamenti (*Isai.* XIV, 13), similis ero Altissimo (*Ib.*, 14), *dicebas.* Verumtamen ad infernum doratheris, in profundum laci (*Ib.*, 15) ; qui te viderint, ad te inclinabuntur, teque prospiciunt : numquid iste est vir (*Ib.*, 16)? Et tu vulneratus es sicut et nos, nostri similis effectus es (*Ib.*, 10). Sicut populus, sic sacerdos (*Id.*, XXIV, 16).

CONCLUSIO MEDITATIONIS.

Penitentis sacerdotis oratio, ad JESUM sacerdotem magnum.

Audi, JESU sacerdos magne (*Zach.* III, 8), *princeps pastorum* (*I Pet.* V, 4), *sacerdos in aeternum* (*Ps.* CIX, 4), *cujus factus sum minister secundum donum gratiae Dei, quæ data est mihi secundum operationem virtutis ejus* (*Eph.* III, 7).

Audi, JESU sacerdos magne, semper vivens ad interpellandum pro nobis (*Heb.* VII, 25). *Audi : Domine, miserere mei* (*Ps.* LXXXV, 16).

Sana animam meam, quia peccavi tibi (*Ps.* XI, 5). *Peccavi tradens sanguinem justum* (*Math.* XXVII, 4), *reus, corporis et sanguinis Domini* (*II Cor.* XI, 27).

Sana animam meam, Domine, non sum dignus, ut intres sub tecum meum : sed tantum dic verbo et sanitum (*Math.* VIII, 8).

Tantum dic verbo. Loquere, Domine, quia audi servus tuus (*1 Reg.* III, 9). *Dic anima meæ : Salus tua ego sum* (*Ps.* XXXIV, 5) : *et sanabitis.*

Domine non sum dignus offerre sacrificium Deo, in censu, et bonum odorem, in memoriam placare pro populo (*Ecli.* XLV, 20). *Sed tantum dic verbo : Fili, remittuntib⁹ tibi peccata tua* (*Math.* IX, 2).

Jam non sum dignus vocari filius tuus ; fac me sicut unum de mercenariis tuis (*Luc.* XV, 19). *Ne perdas cum impiis, Deus, animam meam, et cum viris sanguinum vitam meam* (*Ps.* XXV, 9) : *custodi animam, meam, quoniam sanctus sum* (*Ps.* LXXXV, 2).

Judica me, Deus, et discerne causam meam de gente non sancta, ab homine iniquo et doloso eruo me (*Ps.* XLII, 4) ; *quia tu es, Deus, fortitudo mea : quare me repulisti? et quare tristis incedo, dum affligi me inimicus* (*Ibid.*, 9)? *Emitte lucem tuam et restringat tuam : ipsa me deduxerunt, et adulixerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua.* (*Ibid.*, 5). *Emitte et introibo ad altare Dei, ad Deum, qui laetificat juventutem meam* (*Ibid.*, 4).

Confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus : quare tristis es anima mea, et quare conturbas me? Spera in Deo quoniam adiutor confitebor illi : salutare vultus mei et Deus meus (*Ibid.*, 5).

Domine, quando respicias? restituere animam meam (*Ps.* XXXIV, 17). *Confitebor tibi in Ecclesia magna, in populo gravi laudabo te* (*Ibid.*, 18); *narrabo nomen tuum fratribus meis, in medio Ecclesie laudabo te* (*Ps.* XI, 25). *Docebo iniquos vias tuas, et impii ad te converterunt* (*Ps.* L, 15). *Quandiu quidem ego sum, ministerium meum honorificabo* (*Rom.* XI, 15). *Ego libertissime impendam et superimpendar ipse pro animabus* (*II Cor.* XII, 15).

Fiat, fiat (*Ps. LXXXVIII*, 53).

Fidelis sermo et omni acceptione dignus; quod

Christus Jesus venit in hunc mundum peccatores salvos facere, quorum primus ego sum (*I Tim. I*, 15).

TRES MEDITATIONES DE RELIGIOSO STATU.

PRIMA MEDITATIO.

De felicitate religiosa solitudinis.

PRIMUM PUNCTUM. — *Exultant ab ea omnia mala mundi.*

SUMMARIUM. — Religiosus considerat felicem hanc solitudinem a qua Deus removet solitatem animae, ariditatem cordis, perturbationem cupiditatem, malorum hominum consortium, demum tentationem, tristitiam et dolorem, terrenarum rerum cupiditatem, peccatum, errore et tenebras mundi, omnem salutis difficultatem; immunitatem vero tot malorum sibi gratulatur religiosus perfectus.

Letabitur deserta et invia, et exultabit solitudo, et florebil quasi liliu (*Isai. XXXV*, 1).

Germinalis germinabit, et exultabit letabunda et laudans. Gloria Libani data est ei: decor Carmeli et Saron; ipsi videbunt gloriam Domini, et decorum Dei nostri (*Ibid.*, 2).

Scissae sunt in deserto aquae, et torrentes in solitudo (*Ibid.*, 6): et que erat arida, erit in stagnum, et sitiens in fontes aquarum (*Ibid.*, 7).

In cibilibus in suis prius dracones habitabant, oritur viror calamii et junci.

Et erit ibi semita et via, et via sancta vocabitur: non transibit per eam polluti, et haec erit vobis directa via: ita ut stulti non errent per eam (*Ibid.*, 8).

Non erit ibi leo, et mala bestia non ascendet per eam, non inveniatur ibi: et ambulabunt qui liberati fuerint (*Ibid.*, 9).

Et redempti a Domino convertentur, et venient in Sion cum laude: et letitia sempiterna super caput eorum; gaudium et letitiam obtinebunt, et fugiet dolor et genitus (*Ibid.*, 10).

Non esurient, neque sident; et non perirent eos testus et sol: quia miseratus eorum regit eos, et ad fontes aquarum potabit eos (*Id.*, XLIX, 10).

Exulta et lauda, habitatio Sion (*Id.*, XII, 6): non audiatur ultra iniquitas in terra tua, vastitas et contumia in terminis tuis, et occupabit salas muros tuos et portas tuas laudatio (*Id.*, LX, 18).

Non erit ibi amplius sol ad lucendum per diem, nec splendor luna illuminabit te: sed erit ibi Dominus in lumine semiperternam, et Deus tuus in gloriam tuam (*Ibid.*, 19). Ecce tenebrae operient terram, et caligo populos: super te autem orietur Dominus, et gloria ejus in te videbitur (*Ibid.*, 2).

Omnis vallis exaltabitur, et omnis mons et collis humiliabitur: et erunt prava in directa, et aspera in vias planas (*Id.*, XL, 4).

Non omnes capiunt verbum istud, sed quibus datum est (*Math. XIX*, 4).

Muli dicunt (*Ps. IV*, 6): *Quis dabit me in solitudine diversorum viatorum, et derelinquam populum meum, et recedam ab eis? quia omnes adulteri sunt, ceteri prevaricatorum* (*Jer. IX*, 15).

Beatus vir qui facit haec, et filius hominis qui apprehendit istud (*Ibid.*, 2)

Ecce elongavi fugiens: et mansi in solitudine (*Ps. LIV*, 8).

Te decet hymnus, Deus, in Sion: et tibi reddetur votum. Beatus quem elegisti et assumpsisti (*Ps. LXIV*, 2, 5).

II PUNCTUM. — *Religiosa solitudo omnia vera bona continet.*

SUMMARIUM. — Solitudinis huius felicis frequentatio et abundantia; sic olim Deo promidente, presertim pro spiritualibus bonis, etiam usque ad delicatissimam consolationem.

Lauda, sterilis quæ non paris: decanta laudem, dicit Dominus (*Isai. LIV*, 1).

Leva in circuitu oculos tuos et vide: omnes isti congregati sunt, venerunt tibi: omnibus his velut ornamento vestieris, et circumdabis tibi eos, quasi sponsa: quia deserta tua, et soliditatis tuae, et terra ruina tue nuna angusta erunt propter habitatores, et longe fugabuntur qui absorbent te. Adhuc dicent in auribus tuis, filii sterilitatis tuae: angustus est nihil locus, fac spatiu mibi ut habitem (*Id.*, LXIX, 18, 19, 20).

Et dices in corde tvo: *Quis genuit mihi istos? Ego sterilis et non pariens, transmigrata et captiva: et istos quis emuntrivit? Ego destituta et sola: et isti ubi erant?* (*Ibid.*, 21.)

Hec dicit Dominus Deus: *Ecce levabo ad gentes manus meam, et ad populos exaltabo signum meum: et afferent filios tuos in ulnis, et filias tuas super humeros portabent. Et erunt reges nutriti tui, et regne nunticias tue: valu in terram deumis adorabunt te.* Et scies quia ego Dominus, super quo non confundenter expectant eum (*Id.*, 22, 23).

Amen dico vobis, nemo est qui reliquit domum, aut parentes, aut fratres, aut uxorem, aut filios propter regnum Dei, et non recipiat multo plura in hoc tempore, et in seculo venturo viam aeternam (*Luc. XVIII*, 29, 30).

Amulabolo inter vos, et ero Deus vester, vosque eritis populus meus: ego Dominus Deus vester, qui eduxi vos de terra Egyptiorum, ne serviretis eis, et qui confrigi catenas cervicum vestrarum, ut incendiis erecti (*Lev. XXVI*, 12, 13).

Ero vobis in patrem, et vos eritis mibi in filios et filias (*Il Cor. VI*, 18). Laetamini cum Jerusalem, et exultate in ea omnes qui diligitis eam: ut sagitis et

IN MEDITATIONUM FORMAM REDACTA.

repleamini ab ubere consolationis ejus: ut mulgeatis et delicias affluatis ab omnimoda gloria ejus; quia ecce: Ego declinabo super eam quasi fluvium pacis, et quasi torrentem inundantem gloriam gentium, quam sugelis? ad ubera portabimini, et super genua blandientur vobis. Quomodo si cui mater blandiator, ita ego consolabor vos, et in Jerusalem consolabimini. Videbitis, et gaudebit cor vestrum: et cognoscetur manus Domini servis ejus, et indignabitur inimicus suis (*Isai. LXVI*, 10-14).

III PUNCTUM. — *Religiosa solitudo tota occupatur in sanctis exercitiis.*

SUMMARIUM. — *Omnis occupatio status religiosi refertur ad gloriam Dei. Habet hic divinarum laudum celebratio, oratio, castitatis vita angelica, paupertas, patientia, obedientia et charitatis felicia officia, omnium virtutum studium, ordo et pax sub regno iustitiae, perpetuum et admirabile cum Deo commercium, quod explicatur per colloquium Dei et anime religiose.*

Lauda, sterilis quæ non paris: decanta laudem, dicit Dominus (*Isai. LIV*, 1).

Populus tuus omnes justi, in perpetuum hereditabunt terram, germen plantationis meum opus manus mee ad glorificandum (*Id.*, LX, 21).

Gaudium et latitudo inveniatur in ea, glararium actio et vox laudis (*Id.*, LI, 5). Resonare, montes, laudationem, saltus et omne lignum ejus (*Id.*, XLIV, 25).

Adducam eos in montem sanctum meum, et latificabo eos in domo orationis mei (*Id.*, LVI, 7).

Neque nubent, neque nubentur: sed erunt sicut angeli Dei in celo (*Math. XXII*, 30); tangunt nihil habentes, et omnia possidentes (*Il Cor. VI*, 10), et natio illorum obedientia et dilectio (*Ecclesi. III*, 1).

Ibunt de virtute in virtutem (*Ps. LXXXIII*, 8), a claritate in claritatem (*Il Cor. III*, 18): Deo per omnia placentes, in omni opere bona fructificantes, et crescentes in scientia Dei: in omni virtute confortari secundum potentiam claritatis ejus in omni patientia et longanimitate cum gaudio (*Col. I*, 10, 11).

Ponam visitationem tuam pacem, et prepositos tuos justitiam (*Isai. LX*, 11). Lex mea in corde eorum (*Id.*, LI, 7). Habitabit in solitudine iudicium, et iustitia sedebit; et erit opus iustitiae pax, et cultus iustitiae silentium, et securitas usque in sempiternum: et sedebit populus meus in pulchritudine paucis, et in tabernaculo fiducie, et in requie opulentia (*Id.*, XXXII, 16, 17, 18).

Et sciunt quia ego Dominus Deus eorum cum eis, et ipsi populus meus (*Ezech. XXXIV*, 50); ipsi vocabit nomen meum, et ego exaudiam eum. *Dicam: Populus meus es; et ipse dicit: Dominus Deus meus* (*Zach. XIII*, 9).

Dicam: Vacate et videte quoniam ego sum Deus (*Ps. XLV*, 11), *beatus et solus potens* (*Il Tim. VI*, 15): *in me gratia omnis vita et veritatis, in me omnis spe vita et virtutis* (*Ecclesi. XIV*, 23), *et delice meæ esse cum filiis hominum* (*Prov. VIII*, 31).

Et ipse dicit: Quam bonus Israel Deus his qui re-

cto sunt corde! Mibi autem adhaerere Deo bonum est (*Ps. LXXII*, 1, 28); non enim habet amaritudinem conversatio illius, nec tedium convictus illius, sed et letitiam et gaudium (*Sap. VIII*, 16).

Dicam: Gustate et videte quoniam suavis est Dominus (*Ps. XXXIII*, 9).

Et ipse dicit: O quam bonus et suavis est, Dominus spiritus tuis in omnibus! (*Sap. XII*, 4.)

Dicam: Populus meus es. Beatus es tu, Israel: quis similis tui, popule, qui salvatur in Domino? secutum auxiliis tui et gloriis glorie tue: negabunt te inimici tui, et tuorum colla calcabis (*Deut. XXXIII*, 29).

Et ipse dicit: Dominus Deus meus. Quis similis tu in fortibus, Domine? qui similis tui, magnificus in sanctitate, terribilis atque laudabilis, faciens mirabilia? Dux fuisti in misericordia tua populo quem redemisti, et portasti eum in fortitudine tua ad habitaculum sanctum tuum (*Exod. XV*, 11, 15).

Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! conceperis et deficit anima mea in atria Domini. Corpus et caro mea exultaverunt in Deum vivum. Beati qui habitant in domo tua, Domine; quia melior est dies una in atris tuis super millia (*Ps. LXXXIII*, 2, 5, 5, 11).

II MEDITATIO.

De legibus religiosæ solitudinis.

PRIMUM PUNCTUM. — *Prima lex. Fuga seculi ejusque commercii totius.*

SUMMARIUM. — *Perfectus religiosus est qui nee seculi soridius inquinatur, nec ejus negotiis temporibus implicatur, nec etiam spiritualia nisi cum magna cautela tractat.*

Religio munda et immaculata apud Deum et Parentem hæc est: immaculatum se custodire ab hoc seculo (*Jac. I*, 27); *si enim refugientes coquinaciones mundi, in cognitione Domini nostri et Salvatoris Jesu Christi, hi rursus implicati supererant: facta sunt eis posteriora deteriora prioribus; melius enim erat illis non cognoscere viam iustitiae, quam post agnitionem retrorsum converti ab eo, quod illis traditum est sancto mandato; contigit enim eis illud veri proverbi: Canis reversus ad suum vomitum, et sus lotu in volvendo lutu* (*Il Petr. II*, 20-22).

Dicit Dominus (*Jer. II*, 12, 18): *Et nunc quid tibi vis in via Ägypti, ut bibas aquam turbidam? Et quid tibi cum via Assyriorum, ut bibas aquam fluminis? Omnis qui bibit ex aqua hæc, sitiet iterum: qui autem bibit ex aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in aeternum* (*Joan. IV*, 15); *sed aqua, quam ego dabo ei, sic in eo fons aquæ salientis in vitam aeternam* (*Idem*, 14).

Labora siue bonus miles Christi Jesu (*Il Tim. II*, 5). *Nemo militans Deo, implicat se negotiis secularibus: ut ei placeat, cui se probavit* (*Idem*, 4). *Nam et qui erat in agone, non coronatur, nisi legitime certaverit* (*Idem*, 5). *Modo enim hominibus susideo, an Deo? An quero hominibus placere? si adhuc hominibus placarem, Christi servus non essem* (*Gal. I*, 10)